

ความรับผิดชอบของนายจ้าง

ในผลของการกำละเมิดของลูกจ้างในทางการที่จ้าง

พรเทพ ทวีภคยอน

ผู้บริหารสำนักทรัพยากรบุคคล
บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน)

การ ประกอบธุรกิจไม่ว่าจะขนาดใหญ่ หรือขนาดเล็ก ไม่สามารถทำได้เพียงคนเดียว จึงจำเป็นต้องมีผู้ร่วมงานและผู้ร่วมงานในที่นี้บางลักษณะเข้ามาในฐานะ ซึ่งเรียกว่า ลูกจ้าง ที่ได้เข้ามาช่วยเหลือในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ธุรกิจนั้นเจริญรุ่งเรืองและสำเร็จ ดังความมุ่งหมายของเจ้าของกิจการ **เมื่อนายจ้างหรือเจ้าของกิจการได้มอบหมายกิจการใดให้ลูกจ้างทำงาน นายจ้างก็ได้รับประโยชน์ในงานนั้น หากลูกจ้างไปก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น นายจ้างก็ต้องรับผิดชอบด้วย** อันถือได้ว่าเป็นการสร้างความเป็นธรรมให้แก่สังคม มิฉะนั้นก็จะเป็นกรณีที่ว่าเมื่อนายจ้างได้ประโยชน์แล้วจะถือแต่ประโยชน์โดยฝ่ายเดียว ในส่วนที่ลูกจ้างกระทำไปหากเสียประโยชน์ของ

นายจ้าง นายจ้างจะไม่ยอมรับผิดก็จะก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่บุคคลอื่นซึ่งมิได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับธุรกิจนั้น ความรับผิดชอบดังกล่าวนี้ ได้บัญญัติไว้ใน ป.พ.พ. มาตรา 425 ว่า **“นายจ้างต้องร่วมรับผิดชอบกับลูกจ้างในผลแห่งละเมิด ซึ่งลูกจ้างได้กระทำไปในการที่จ้าง”** ส่วนการเป็นนายจ้างลูกจ้างกันหรือไม่ ต้องพิจารณาตาม ป.พ. มาตรา 575 บัญญัติว่า **“อันว่าจ้างแรงงานนั้น คือ สัญญาซึ่งบุคคลหนึ่ง เรียกว่าลูกจ้าง ตกลงจะทำงานให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่ง เรียกว่านายจ้างและนายจ้างตกลงจะให้สินจ้างตลอดเวลาที่ทำงานให้”**

ดังนั้น นายจ้างจะต้องรับผิดชอบร่วมกับลูกจ้างต่อเมื่อผลแห่งการละเมิด ซึ่งลูกจ้างได้กระทำไปในการที่จ้าง ซึ่งหมายความว่า ลูกจ้างกระทำละเมิดต้องเป็นผลจากการปฏิบัติงานตามที่นายจ้างมอบหมาย หรือตามหน้าที่ของลูกจ้าง หรือลูกจ้างทำเกินอำนาจหน้าที่ที่นายจ้างมอบหมาย แต่นายจ้างยินยอมแล้ว หรือนายจ้างมอบหมายงานนอกหน้าที่แต่ลูกจ้างยอมทำและนายจ้างให้ความยินยอมด้วย หากลูกจ้างไปทำละเมิดขึ้นนายจ้างก็ต้องร่วมรับผิดชอบกับลูกจ้างด้วย เพราะถือว่าลูกจ้างได้กระทำไปในการที่จ้าง เช่น ลูกจ้างมีหน้าที่ขับรถยนต์

รับจ้างบรรทุกของในระหว่างทางลูกจ้างได้ให้ผู้อื่นอาศัยโดยสารรถยนต์มาด้วยและขับโดยประมาททำให้รถคว่ำผู้ที่โดยสารมาได้รับบาดเจ็บ นายจ้างย่อมต้องรับผิดชอบร่วมกับลูกจ้างด้วย แต่ถ้าเป็นเรื่องส่วนตัวของลูกจ้างโดยแท้แล้ว ก็ไม่ใช่ทางการที่จ้าง เช่น ลูกจ้างขับรถของนายจ้างไปปฏิบัติหน้าที่ แล้วไปลักทรัพย์ หรือทำร้ายผู้อื่นเป็นเรื่องส่วนตัว แม้นายจ้างยินยอมให้ลูกจ้างเอารถไปก็ไม่ใช่ทางการที่จ้าง

มีประเด็นถามว่า หากนายจ้างได้มอบรถยนต์ให้ลูกจ้างเป็นผู้เก็บหลังเลิกงาน เพื่อนำรถออกปฏิบัติงานในวันต่อไป โดยนำเอากุญแจรถแขวนไว้ข้างฝาที่โรงเก็บรถเป็นธรรมเนียมปฏิบัติเช่นนี้โดยตลอด จะถือได้หรือไม่ว่านายจ้างได้ยินยอมมอบหมายให้ลูกจ้างสามารถนำรถออกไปใช้เมื่อหมดเวลาทำงาน หรือในวันหยุดได้ด้วย ถ้าหากลูกจ้างได้นำรถยนต์ออกไปใช้เป็นการส่วนตัวและไปเกิดเหตุ ซึ่งเป็นวันหยุดงานและเกิดเหตุนอกเวลาทำงาน กรณีเช่นนี้ถือเป็นการขับรถออกไปในทางการที่จ้างของนายจ้างหรือไม่ และนายจ้างต้องร่วมรับผิดชอบในการละเมิดของลูกจ้างหรือไม่

กรณีดังกล่าวนี้คดีได้เคยเข้าสู่ศาลฎีกาและได้ตัดสินมาว่าการกระทำดังกล่าวของลูกจ้างถือเป็นการทำไปในทางการที่จ้างและนายจ้างต้องร่วมรับผิดชอบในผลแห่งการละเมิดนั้นด้วย

เทียบเคียงคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1196/2531 ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า จำเลยที่ 1 พักอยู่ในบ้านพักคนงานอยู่ในบริเวณบริษัท ซึ่งใช้เป็นที่พักของบรรทุกทั้งห้าคันของจำเลยที่ 2 ด้วย นายโกไธ่ย้ แซ่อึ้ง หรืออ้อ ซึ่งเป็นลูกจ้างของจำเลยที่ 2 มีหน้าที่ควบคุมดูแลคนงาน พักอยู่ในบ้านพักในบริเวณบริษัท เบิกความว่า คนขับรถจะนำรถออกเวลาประมาณ 7 นาฬิกาและนางมัณฑนาเบิกความอีกตอนหนึ่งว่า เมื่อจอดรถจะต้องนำกุญแจรถไปแขวนไว้ที่ฝาผนังโรงจอดรถ ถ้าพนักงานคนใดจะขับรถก็สามารถหยิบกุญแจไปได้ ไม่มีผู้ควบคุมกุญแจรถ วันเกิดเหตุเป็นวันหยุดวันสงกรานต์ บริษัทจำเลยที่ 2 หยุดงาน รถจอดอยู่ในโรงเก็บรถและได้รับความจากจำเลยที่ 1 อีกว่าวันเกิดเหตุจำเลยที่ 1 หยิบเอากุญแจรถและขับรถคันเกิดเหตุออกไปส่งญาติที่มาหาจำเลยที่ 1 โดยไม่ได้ขออนุญาตนายโกไธ่ย้

เห็นว่า พฤติการณ์ที่จำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นคนขับลูกจ้างของจำเลยที่ 2 มีที่พักรถอยู่ในบริเวณบริษัท ซึ่งใช้เป็นโรงรถด้วยพอลเลิกงานจำเลยที่ 1 รวมทั้งคนขับรถคนอื่น ๆ นำรถเข้าจอดในโรงรถ เอากุญแจรถแขวนไว้ข้างฝาผนังโรงรถ พนักงานขับรถสามารถหยิบเอากุญแจไปได้ ตอนเช้าคนขับรถแต่ละคนก็ขับรถคันที่ตนขับประจำออกไปปฏิบัติงานเท่ากับว่าจำเลยที่ 2 มอบรถให้จำเลยที่ 1 เป็นผู้เก็บหลังเลิกงานเพื่อนำรถออกไปปฏิบัติงานในวันต่อไป กุญแจรถแม้จะให้เอาแขวนไว้ข้างฝาก็มีได้เก็บมิดชิดรัดกุมถือได้ว่าจำเลยที่ 2 ยินยอมให้คนขับนำรถออกไปใช้เมื่อหมดเวลาทำงานหรือในวันหยุดได้ด้วย

ดังนั้น แม้ววันเกิดเหตุจะเป็นวันหยุดงานและเกิดเหตุนอกเวลาทำงานและจำเลยที่ 1 เอารถคันเกิดเหตุออกไปส่งญาติที่มาหาจำเลยที่ 1 ตามที่จำเลยที่ 2 นำสืบก็ถือได้ว่า จำเลยที่ 1 ขับรถออกไปในทางการที่จ้างของจำเลยที่ 2 อันจำเลยที่ 2 และที่ 3 จะต้องร่วมรับผิดชอบในความประมาทของจำเลยที่ 1 ด้วย

บทสรุปสังคาย การที่ลูกจ้างได้ไปกระทำละเมิดทำให้บุคคลภายนอกได้รับความเสียหายจากผลของการกระทำนั้น ไม่ว่าจะด้วยเจตนา หรือประมาทก็ตาม หากผลของการละเมิดนั้นเกิดขึ้นในทางการที่จ้างของนายจ้างแล้ว นายจ้างต้องร่วมรับผิดชอบกับผลของการละเมิดนั้นด้วย ถือได้ว่าเป็นการสร้างความเป็นธรรมให้แก่สังคมระดับหนึ่ง มิฉะนั้น ก็จะเป็นกรณีที่ว่าเมื่อนายจ้างได้ประโยชน์แล้วจะถือแต่ประโยชน์โดยฝ่ายเดียว แต่เมื่อใดที่ตนเองเสียประโยชน์แล้ว นายจ้างจะไม่ยอมรับผิดชอบก็จะก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่บุคคลอื่นซึ่งมิได้เข้ามาเกี่ยวข้องด้วยในธุรกิจนั้น ดังนั้น เมื่อผลของการละเมิดทำความเสียหายให้แก่บุคคลใด นายจ้างต้องร่วมรับผิดชอบในผลแห่งการนั้นด้วย